

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D., ve věci

žalobce: **xxxxx**
zastoupeného: Mgr. Jan Zapotil, advokát se sídlem Praha 1, Václavské
náměstí 38

proti
žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti České republiky**, se sídlem Praha 2,
Vyšehradská 16,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 5. 2016, č. j. MSP-203/2015-ODSK-
OTC/13,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

[1] Žalobou podanou ke zdejšímu soudu se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 5. 2016, sp. zn. MSP-203/2015-ODSK-OTC/13, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o poskytnutí pomoci obětem trestné činnosti podle zákona č. 45/2013 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o obětech trestných činů nebo zákon*“).

[2] Žalobce v podané žalobě uvádí, že rozhodnutím žalovaného byl zkrácen na svých právech, a to na právu na peněžitou pomoc za ztrátu výdělku podle zákona o obětech trestných činů. Žalobce je obětí trestného činu ublížení na zdraví ve smyslu § 146 odst. 1 trestního zákona, o tomto trestném činu bylo rozhodnuto trestním příkazem Okresního soudu v Písku ze dne 28. 11. 2013, sp. zn. 5 T 223/2013. V důsledku poškození zdraví způsobeného trestným činem byl žalobce v pracovní neschopnosti od xxxx. Za dobu pracovní neschopnosti od června 2013 do března 2014 žalobci vznikla škoda ve formě ušlého výdělku v celkové výši xxxxx,- Kč (což činí rozdíl mezi výdělkem, kterého by žalobce dosáhl, a obdrženými dávkami zdravotního pojištění).

[3] Napadené rozhodnutí ze dne 25. 5. 2016 žalovaný odůvodnil tím, že „z předmětné spisové dokumentace a žadatelovy žádosti vyplývá skutečnost, že se žadatel o spáchaném trestném činu, a tudíž i o vzniklé újmě, dozvěděl ještě též den, kdy k trestnému činu a vzniku újmy došlo, tedy ke dni 8. 6. 2013. Proto žalovaný dospěl k závěru, že právo na poskytnutí peněžitě pomoci obětem trestných činů podle zákona o obětech trestných činů, neboť žádost dle příslušného zákona byla ministerstvu doručena ke dni 23. 6. 2015 tj. po uplynutí 2 let ode dne, kdy se oběť dozvěděla o újmě způsobené trestným činem.

[4] Žalobce v podané žalobě s tímto závěrem nesouhlasí a uvádí, že žalovaný nesprávně a zavádějícím způsobem v odůvodnění rozhodnutí dezinterpretuje obsah žádosti (formuláře) žalobce, když uvádí, že se samotný žalobce vyjádřil v čl. VI tak, že se o vzniku újmy na zdraví dověděl dne 8. 6. 2013. V čl. VI žádosti se však žalobce pouze vyjádřil tak, že „..... o vzniku nemajetkové újmy na zdraví se dozvěděl dne 8. 6. 2013, přičemž rozsah újmy byl postupně diagnostikován dle přiložených lékařských zpráv.“ V rámci bodu VI tak žalobce žalovanému sděloval, kdy došlo k trestnému činu a že k uvedenému dni zjistil poškození zdraví (a z toho vyplývající eventuální nemajetkovou újmu), jejichž rozsah a závažnost však byly postupně zjišťovány až dalším průběhem léčení. V tomto směru žalobce zdůrazňuje, že v žádosti nežádal o peněžitou pomoc za nemajetkovou újmu, ale peněžitou pomoc za prokázanou ztrátu výdělku. Pokud jde o vznik škody ve formě ztráty na výdělkem, žalobce se v žádné části formuláře nevyjádřil explicitně tak, že by se o této škodě dozvěděl již dne 8. 6. 2013. Žalobce předpokládal, že pokud k žádosti dokládá jednoznačné potvrzení o délce pracovní neschopnosti, je patrné, že o výši ztráty výdělku se nemohl dozvědět dříve, než byla jeho pracovní neschopnost ukončena.

[5] Žalobce nemohl uplatnit žádost před skončením pracovní neschopnosti, neboť před jejím ukončením nevěděl, jaká bude konečná výše ztráty na výdělkem. Pokud by žalobce žádal o peněžitou pomoc před ukončením pracovní neschopnosti, je zřejmé, že by žalovaný přiznal pomoc pouze za dobu do podání žádosti, a nemohl by přiznat náhradu za budoucí ztrátu výdělku do skončení pracovní neschopnosti, která by teprve nastala a jejíž konec by nebyl ani znám.

[6] Žalovanému dále vytýká, že jeho závěr je v rozporu s prostým selským rozumem. Obtížně lze připustit, že žalovaný jako správní orgán vybavený kvalifikovanými pracovníky může dospět k závěru, že v den spáchání trestného činu bude poškozenému zřejmá výše budoucí škody na ušlém výdělku. Žalovaný se v rámci svého rozhodnutí rozporem mezi svým závěrem a skutečností, že pracovní neschopnost skončila až dne 31. 3. 2014 nikterak nepozastavil. Náhledem žalovaného by pak nebyl žádný rozdíl mezi zákonem stanovenou objektivní (pětiletou) a subjektivní lhůtou (dvouletou), neboť by podle úvah žalovaného začaly obě lhůty běžet shodně od spáchání trestného činu. Paradoxně navíc začala podle žalovaného běžet žalobci subjektivní lhůta dříve, než nabyt účinnosti samotný zákon č. 45/2013 Sb. (1. 8. 2013).

[7] Na dokreslení přístupu žalovaného žalobce uvádí, že samotný žalovaný nerespektoval zákonnou lhůtu 3 měsíců pro vydání rozhodnutí ve smyslu § 30 odst. 3 zákona a rozhodl s téměř trojnásobným prodloužením 9 měsíců (v průběhu této doby se žalobce prostřednictvím právního zástupce opakovaně telefonicky dotazoval, zda žalovaný má všechny potřebné doklady pro rozhodnutí, přičemž mu bylo sděleno, že není třeba podklady dále doplňovat).

[8] Žalovaný se k podané žalobě vyjádřil tak, že s ní nesouhlasil a navrhoval její zamítnutí, když odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a uváděl věcně tytéž závěry, jako v tomto rozhodnutí.

[9] Z předloženého správního spisu jsou patrné tyto skutečnosti podstatné pro posouzení důvodnosti podané žaloby.

[10] Dne 23. 6. 2015 podal žalobce k Ministerstvu spravedlnosti (žalovanému) žádost o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestných činů.

[11] Dne 25. 5. 2016 vydal žalovaný žalobou napadené rozhodnutí, kterým žádost žalobce s odkazem na ust. § 30 odst. 2 zákona o obětech trestných činů zamítl. V odůvodnění je mj. uvedeno, že o vzniku újmy na zdraví se žadatel (žalobce) dozvěděl ke dni 8. 6. 2013, tedy ke dni, kdy k popsání trestnému činu došlo. Dle ust. § 30 odst. 2 zákona o obětech trestných činů lze podat u ministerstva nejpozději do 2 let ode dne, kdy se oběť dozvěděla o újmě způsobené trestným činem, nejpozději však do 5 let od spáchání trestného činu, jinak právo zaniká. Vzhledem k tomu, že z předmětné spisové dokumentace a žadatelovy žádosti vyplývá skutečnost, že se žadatel o spáchaném trestném činu, a tudíž i o vzniklé újmě, dozvěděl ještě též den, kdy k trestnému činu a vzniku újmy došlo, tedy ke dni 8. 6. 2013, nezbyvá než konstatovat, že právo na poskytnutí peněžité pomoci obětem trestných činů dle výše citovaného ustanovení zákona č. 45/2013 Sb., již žadateli zaniklo, neboť žádost dle příslušného zákona byla ministerstvu doručena ke dni 23. 6. 2015.

[12] Ve věci samé rozhodl Městský soud v Praze bez nařízení jednání, neboť s tím účastníci vyslovili souhlas (§ 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“). Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů a žalobní žádosti, jimiž je vázán, vycházeje přitom

ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních úřadů (ust. § 75 s.r.s.).

[13] Podle ust. § 24 odst. 1 zákona o obětech trestných činů ve znění účinném v rozhodné době: „Právo na peněžitou pomoc má a) oběť, které bylo v důsledku trestného činu ublíženo na zdraví, b) oběť, které byla v důsledku trestného činu způsobena těžká újma na zdraví, c) osoba pozůstalá po oběti, která v důsledku trestného činu zemřela, byla-li rodičem, manželem, registrovaným partnerem, dítětem nebo sourozencem zemřelého a současně v době jeho smrti s ním žila v domácnosti, nebo osoba, které zemřelý poskytoval nebo byl povinen poskytovat výživu, d) oběť trestného činu proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti a dítě, které je obětí trestného činu týrání svěřené osoby (§ 198 trestního zákoníku), kterým vznikla nemajetková újma.“.

[14] Podle ust. § 24 odst. 2 zákona o obětech trestných činů ve znění účinném v rozhodné době: „Ublížením na zdraví se pro účely tohoto zákona rozumí takový stav záležející v poruše zdraví nebo jiném onemocnění, který porušením normálních tělesných nebo duševních funkcí znesnadňuje nejméně po dobu tří týdnů obvyklý způsob života oběti a který vyžaduje lékařského ošetření.“.

[15] Podle ust. § 28 odst. 1 zákona o obětech trestných činů ve znění účinném v rozhodné době: „Peněžitá pomoc se poskytne na žádost oběti uvedené a) v § 24 odst. 1 písm. a) v paušální částce 10 000 Kč nebo ve výši, která představuje oběti prokázanou ztrátu na výděлку a prokázané náklady spojené s léčením, snížené o součet všech částek, které oběť z titulu náhrady škody již obdržela; peněžitá pomoc nesmí přesáhnout ve svém součtu částku 200 000 Kč, b) v § 24 odst. 1 písm. b) v paušální částce 50 000 Kč nebo ve výši, která představuje oběti prokázanou ztrátu na výděлку a prokázané náklady spojené s léčením, snížené o součet všech částek, které oběť z titulu náhrady škody již obdržela; peněžitá pomoc nesmí přesáhnout ve svém součtu částku 200 000 Kč, c) v § 24 odst. 1 písm. c) v paušální částce 200 000 Kč nebo jde-li o sourozence zemřelého v paušální částce 175 000 Kč; peněžitá pomoc poskytovaná více obětem nesmí ve svém součtu přesáhnout částku 600 000 Kč; pokud by peněžitá pomoc ve svém součtu přesáhla tuto částku, částka poskytovaná každé oběti se přiměřeně zkrátí, d) v § 24 odst. 1 písm. d) na úhradu nákladů spojených s poskytnutím odborné psychoterapie a fyzioterapie či jiné odborné služby zaměřené na nápravu vzniklé nemajetkové újmy, a to až do celkové výše 50 000 Kč, pokud jí nebyla peněžitá pomoc poskytnuta již podle písmene a).“.

[16] Podle ust. § 30 zákona o obětech trestných činů ve znění účinném v rozhodné době: „Žádost o poskytnutí peněžitě pomoci lze podat u ministerstva nejpozději do 2 let ode dne, kdy se oběť dozvěděla o újmě způsobené trestným činem, nejpozději však do 5 let od spáchání trestného činu, jinak právo zaniká.“.

[17] Zásadní žalobní námitkou žalobce bylo, že v žádosti nežádal o peněžitou pomoc za nemajetkovou újmu, ale peněžitou pomoc za prokázanou ztrátu výděлку, a dále, že nemohl uplatnit žádost před skončením pracovní neschopnosti, neboť před jejím ukončením nevěděl, jaká bude konečná výše ztráty na výděлку, tudíž počátek běhu dvouleté prekluzivní lhůty lze odvíjet od data ukončení pracovní neschopnosti žalobce. S touto právní argumentací zdejší soud nesouhlasí. Zaprvé je nutné uvést, že je nerozhodné v jaké formě žalobce žádá o poskytnutí peněžitě pomoci, neboť zákon spojuje lhůtu k uplatnění

nároku výhradně s pojmem „újma“ oběti trestného činu, kterou sám nijak nerozlišuje. Podle ust. § 2 odst. 2 zákona o obětech trestných činů se obětí rozumí fyzická osoba, které bylo nebo mělo být trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena majetková nebo nemajetková újma nebo na jejíž úkor se pachatel trestným činem obohatil. Podle ust. § 23 odst. 1 zákona má oběť za podmínek stanovených tímto zákonem právo na peněžitou pomoc, kterou jí poskytne stát. Podle ust. § 28 odst. 1 zákona o obětech trestných činů se pak peněžitá pomoc poskytne na žádost oběti uvedené a) v § 24 odst. 1 písm. a) v paušální částce 10 000 Kč nebo ve výši, která představuje oběti prokázanou ztrátu na výděлку a prokázané náklady spojené s léčením, snížené o součet všech částek, které oběť z titulu náhrady škody již obdržela. Konečně podle § 30 odst. 2 předmětného zákona platí, že žádost o poskytnutí peněžité pomoci lze podat u ministerstva nejpozději do 2 let ode dne, kdy se oběť dozvěděla o újmě způsobené trestným činem, nejpozději však do 5 let od spáchání trestného činu, jinak právo zaniká. Z výše uvedeného tudíž vyplývá, že zákon spojuje vyplacení peněžité pomoci s pojmem „újma“ způsobená trestným činem, kterou je dle názoru soudu nutno chápat jako újmu na zdraví. Proto pro počátek běhu subjektivní lhůty dle ust. § 30 odst. 2 zákona č. 45/2013 Sb. je zásadní okamžik, kdy se oběť dozvěděla o újmě na svém zdraví způsobené trestným činem.

[18] Jde-li o otázku lhůt samotných pro uplatnění nároku, tak podle § 30 odst. 2 předmětného zákona platí, že žádost o poskytnutí peněžité pomoci lze podat u ministerstva nejpozději do 2 let ode dne, kdy se oběť dozvěděla o újmě způsobené trestným činem, nejpozději však do 5 let od spáchání trestného činu, jinak právo zaniká. Už ze slovního spojení „*jinak právo zaniká*“ vyplývá, že subjektivní dvouletá a objektivní pětiletá lhůta jsou lhůtami prekluzivními; to znamená, že žádosti o poskytnutí peněžité pomoci podané po jejich marném uplynutí nelze vyhovět, neboť právo ze zákona zanikne.

[19] Objektivní pětiletá prekluzivní lhůta počíná běžet dnem, kdy byl trestný čin spáchán. Okamžik spáchání trestného činu nepředstavuje výkladový problém; jedná se o okamžik, kdy byl trestný čin dokonán, tedy kdy byly naplněny všechny znaky skutkové podstaty daného trestného činu.

[20] Subjektivní dvouletá lhůta, která počíná běžet ode dne, kdy se oběť trestného činu o újmě způsobené trestným činem dozvěděla, je lhůtou, pro jejíž určení, resp. určení počátku běhu subjektivní lhůty je rozhodný výklad pojmu „dozvědět se“. Soud má za to, že termín „dozvědět se o újmě způsobené trestným činem“ neznamena okamžik, v němž má oběť již vyčíslenou přesnou výši újmy způsobené trestným činem, nýbrž postačí, že má v tomto okamžiku vědomost o tom, že jí byla újma způsobena trestným činem.

[21] Tomuto závěru nasvědčuje taktéž to, že smyslem zákona o obětech trestných činů je poskytnutí peněžité pomoci pro „*překlenutí zhoršené sociální situace způsobené obětí trestným činem*“, nikoliv jeho úplná kompenzace ke dni podání žádosti, resp. nutnost znát ke dni podání žádosti přesnou výši způsobené škody. Ostatně to není ani podle názoru soudu dost dobře možné, protože výše újmy způsobené trestným činem se odvíjí od mnoha faktorů, např. délky pracovní neschopnosti. Právě proto ust. § 28 odst. 3 zákona o obětech trestných činů stanoví, že *prokáže-li oběť poté, co jí byla poskytnuta peněžitá pomoc podle odstavce 1 písm. a) a b), že jí vzniklá škoda je vyšší, než jaká byla podkladem pro poskytnutí peněžité pomoci, lze jí poskytnout na její žádost podanou ve lhůtě stanovené v § 30*

peněžitou pomoc opětovně; přitom se přihlédně k částkám již vyplaceným. Soud proto musí v rámci výše uvedeného konstatovat, že souhlasí s argumentací žalovaného, jenž ve vyjádření k žalobě uvedl, že „Žalobci tedy ničeho nebránilo podat žádost v okamžiku, kdy pracovní neschopnost započala a peněžité pomoc v podobě ušlého zisku tak mohla být žalobci postupně poskytována. Stejně tak bylo možné u žalovaného uplatnit žádost o poskytnutí peněžité pomoci v podobě paušální částky (s ohledem na způsobenou újmu by bylo možné uvažovat v intencích § 24 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 28 odst. 1 písm. a) zákona č. 45/2013 Sb., tedy v částce 10. 000,- Kč), přičemž pokud by posléze žalobce prokázal, že mu vznikla škoda vyšší, bylo by možné nárok u žalovaného dodatečně douplatnit“.

[22] Jak bylo uvedeno výše, „dozvědět se o újmě způsobené trestným činem“ neznamená okamžik, v němž má oběť již vyčíslenou přesnou výši újmy způsobené trestným činem (neboť nic takového není předmětem tohoto správního řízení, jím je poskytnutí peněžité pomoci, nikoliv náhrady škody způsobené trestným činem), nýbrž postačí, že má v tomto okamžiku vědomost o tom, že jí byla újma způsobena trestným činem. Nejčastěji se přitom oběť o způsobené újmě dozví při spáchání trestného činu, nicméně újma může oběti vzniknout i později, s delším odstupem od jeho spáchání, například u případů, v jehož důsledku se u obětí trestného činu v přímé příčinné i časové souvislosti s jednáním pachatele a stresem, kterému byla oběť vystavena, rozvinula stresová, či duševní porucha. To však není případ žalobce, který se o své újmě na zdraví dozvěděl dne 8. 6. 2013, tj. v okamžiku, kdy pachatel fyzicky napadl žalobce tak, že ho chytil za levou ruku, kterou mu zapáčil směrem dozadu, v důsledku čehož u něj došlo k vymknutí (luxaci) levého ramene.

[23] V případě žalobce proto došlo k tomu, že ke stejnému okamžiku započala běžet objektivní i subjektivní doba současně, neboť tohoto dne došlo ke slovní a fyzické potyčce, na jehož konci byla způsobena žalobci újma na zdraví, a to v příčinné souvislosti s jednáním pachatele (dokonání trestného činu), a žalobce se s ohledem na povahu svého zranění (luxaci levého ramene) dozvěděl o své újmě, s čímž zákon spojuje počátek běhu subjektivní lhůty. Došlo-li proto k trestnému činu dne 8. 6. 2013 a žalobce svůj nárok uplatnil až 23. 6. 2015, znamená to, že žalobce uplatnil svůj nárok pozdě, pokud budeme hovořit o lhůtě subjektivní (poslední den uplatnění nároku byl den 8. 6. 2015). Stanoví-li však ust. § 30 zákona o obětech trestných činů, že žádost o poskytnutí peněžité pomoci lze podat nejpozději do 2 let ode dne, kdy se oběť dozvěděla o újmě způsobené trestným činem (subjektivní lhůtu), nejpozději však do 5 let od spáchání trestného činu (objektivní lhůtu), jinak právo zaniká, znamená to, že vzájemný vztah těchto dvou prekluzivních lhůt je takový, že běží nezávisle na sobě a k prekluzi dochází, jakmile jedna z nich uplyne.

[24] Polemika ohledně toho, že je dále podle žalobce paradoxní, že dle žalovaného mu započala běžet subjektivní lhůta dříve, než nabyl účinnosti zákon o obětech účinnosti, tj. od 1. 8. 2013, je podle názoru soudu nepřipadná. Skutečnost, že počátek běhu subjektivní lhůty je spojen s okamžikem, kdy došlo k jednání, které založilo žalobcův nárok na podání žádosti, byť před účinností zákona, je podle názoru soudu okolnost, která není v rozporu s žádnou právní normou, sám zákon jiný postup pro řešení takových případů nestanoví, proto je nutné vycházet z toho, že zákonodárce s takovou možností při přijetí právní normy počítal a tím, že ji nijak nezohlednil, tak nemůže činit výkladem ani žalovaný, ani soud.

[25] Skutečnost, že žalovaný nerespektoval zákonnou lhůtu 3 měsíců pro rozhodnutí ve věci, je podle soudu skutečností, která nemá a nemůže mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, neboť zákon s jejím nedodržením nespojuje žádné důsledky. Proto je její nedodržení pochybením (nikoliv vadou), proti němuž mohl žalobce brojít za pomoci jiných procesních nástrojů.

[26] S ohledem na shora uvedené soud uzavírá, že žalobce podal žádost o poskytnutí peněžité pomoci po marném uplynutí prekluzivních lhůt stanovených zákonem, a jeho žádosti proto nemohlo být vyhověno.

[27] V dané věci tak soud uzavírá, že podanou žalobu nepovažuje za důvodnou a proto ji zamítl (ust. § 78 odst. 7 s.ř.s.).

[28] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Vzhledem k tomu, že žalovanému státu tyto nevznikly, soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou (2) týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 20. března 2018

JUDr. Ladislav Hejtmánek v.r.
předseda senátu